

Voor Wannes Rombouts

Van Chris Vleer

Ter kennisgeving aan Robert Kint, Mascha Daamen

Datum 17 augustus 2010

Inzake Hoolstraat 4

Inleiding

Er wordt een bestemmingsplan gemaakt voor de Hoolstraat 4. In dit bestemmingsplan wordt de agrarische bestemming gedeeltelijk gewijzigd in een sportbestemming. Dit om het mogelijk te maken om op deze locatie de voormalige stal en het buitenterrein te kunnen gebruiken voor sportactiviteiten.

Externe veiligheid verantwoording

Algemeen

Externe veiligheid heeft betrekking op de risico's die mensen lopen ten gevolge van mogelijke ongelukken met gevaarlijke stoffen bij bedrijven en transportverbindingen (wegen, spoorwegen, waterwegen en buisleidingen). Omdat de gevolgen van een ongeluk met gevaarlijke stoffen groot kunnen zijn, zijn de aanvaardbare risico's vastgelegd in diverse besluiten en regelingen. De belangrijkste zijn:

- Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van 2004 (sindsdien enkele keren aangepast);
- Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi);
- Circulaire "Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen" 2004;
- Circulaire "Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen" 1984;
- Circulaire "Bekendmaking van beleid ten behoeve van de zonering langs transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1-, K2- en K3-categorie" 1991;
- Brief "Externe Veiligheid en transportleidingen met brandbare vloeistoffen K1K2K3 in de interimperiode" d.d. 5 augustus 2008 (Ministerie van VROM);
- Document "Risicoafstanden buisleidingen met brandbare vloeistoffen K1K2K3" van augustus 2008 (RIVM).

Daarnaast is op 28 augustus 2009 het ontwerp van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) gepubliceerd, met bijbehorende aanbiedingsbrief. Het Bevb regelt onder andere welke veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden rond buisleidingen met gevaarlijke stoffen.

De normen in de besluiten zijn vastgelegd in de vorm van grenswaarden en richtwaarden. De grenswaarden geven de milieukwaliteit aan die op een bepaald tijdstip ten minste moet zijn bereikt, en die, waar zij aanwezig is, ten minste in stand moet worden gehouden. De richtwaarden geven de kwaliteit aan die op een bepaald tijdstip zoveel mogelijk moet zijn bereikt en die, waar zij aanwezig is, zoveel mogelijk in stand moet worden gehouden. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden getoetst aan bovengenoemde normen. De ontwikkelingen zijn niet toegestaan als

Doorkiesnummer

013 542 88 08

Faxnummer

013 542 87 44

Beleidsontwikkeling

Ruimte en Economie

Milieu

Maatschappelijke Ontwikkeling

Onderwijs en Jeugd

deze leiden tot een overschrijding van de grenswaarden, terwijl van de richtwaarden kan worden afgeweken. Het externe risico wordt uitgedrukt in het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

Het plaatsgebonden risico is de kans dat iemand die zich op een bepaalde plaats bevindt, komt te overlijden ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het beleid is er op gericht om geen personen in kwetsbare objecten (zoals woningen, scholen, ziekenhuizen en grote kantoren) en zo min mogelijk personen in beperkt kwetsbare objecten (zoals kleine kantoren en sportcomplexen) bloot te stellen aan een plaatsgebonden risico dat hoger is dan 10^{-6} per jaar. Het plaatsgebonden risico wordt weergegeven door een lijn op een kaart die de punten met een gelijk risico met elkaar verbindt (zogenoeten risicocontour). Nieuwe ontwikkelingen van kwetsbare objecten binnen de risicocontour van 10^{-6} per jaar zijn niet toegestaan. Nieuwe ontwikkelingen van beperkt kwetsbare objecten zijn ongewenst, maar wel toegestaan indien gemotiveerd kan worden waarom dit noodzakelijk is. Daarnaast dient aangetoond te worden dat er afdoende maatregelen worden genomen om de risico's en de gevolgen van een eventueel ongeval te beperken.

Het groepsrisico is een maat voor de kans dat een bepaald aantal mensen overlijdt als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. De hoogte van het groepsrisico hangt af van:

1. de kans op een ongeval;
2. het effect van het ongeval;
3. het aantal personen dat in de omgeving van de bron (inrichting of transportroute) verblijft;
4. de mate waarin de personen in de omgeving beschermd zijn tegen de gevolgen van een ongeluk.

Het groepsrisico wordt weergegeven in een grafiek met op de horizontale as het aantal dodelijke slachtoffers en op de verticale as de kans per jaar op tenminste dat aantal slachtoffers. Welke kans nog acceptabel geacht wordt, is afhankelijk van de omvang van de calamiteit.

Het groepsrisico laat zich niet in de vorm van een risicocontour op een kaart weergeven, maar kan wel worden vertaald in een dichtheid van personen per hectare. Hoe meer personen per hectare in het invloedsgebied van een hier bedoeld ongeval aanwezig zijn, hoe groter het aantal (potentiële) slachtoffers is. Het ijkpunt, waarbinnen gezocht moet worden naar maatschappelijk aanvaardbare grenzen, voor het groepsrisico is vastgelegd in een oriëntatiewaarde. Langs transportverbindingen zijn de oriëntatiewaarden 10^{-4} per jaar voor 10 slachtoffers, 10^{-6} per jaar voor 100 slachtoffers, 10^{-8} per jaar voor 1000 slachtoffers etc.

Op grond van artikel 13 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen is het vereist invulling te geven aan de Verantwoordingsplicht bij het opstellen van een bestemmingsplan als het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied van een risicobron. Voor het groepsrisico ten gevolge van transportbronnen is de Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen gepubliceerd. Ook deze circulaire kent het principe van de verantwoordingsplicht.

Beschrijving en ligging plan

In het kader van de planontwikkeling Koningsoord vindt herinrichting plaats van het sportpark Rauwbraken. Door deze herinrichting komt de buitenlocatie van handboogvereniging de Meierijers te vervallen. Ook de binnenlocatie van

de vereniging aan 't Hoekske staat onder druk, gelet op de Structuurvisie Noordoost, die voor dit gebied uitgaat van extensieve woningbouw (Oostkamer). In overleg met de handboogvereniging is daarom gezocht naar een alternatieve locatie waar de binnen- en buitenactiviteiten gecombineerd plaats kunnen vinden. De bestaande stal op het perceel van Hoolstraat 4 zal worden ingericht als binnenschietbaan voor handboogvereniging de Meierijers. Ten zuiden van deze stal en de bestaande bebouwing van Hoolstraat 6 en 4 is de buitenschietbaan gesitueerd. De buitenschietbaan ligt daarmee net ten noorden van de nieuwe ontsluitingsweg, zoals die in het kader van de planontwikkeling Akker gerealiseerd zal worden. Hiervoor wordt het bestemmingsplan gewijzigd van een agrarische bestemming naar een locatie voor sportactiviteiten.

Op het terrein ligt een buisleidingentracé. Hier vindt vervoer van gevaarlijke stoffen ondergronds plaats door leidingen. Het gaat hier om twee olieleidingen van de Rotterdam Rijnpijpleiding en een hogedrukaardgasleiding van Gasunie.

Er is dan ook gekeken naar de mogelijke effecten die door deze leiding bij een calamiteit kan worden veroorzaakt.

Risicobronnen

Er is in dit bestemmingsplan sprake van een leidingtracé bestaande uit meerdere buisleidingen als risicobron;

- twee olieleidingen (RRP)
- hogedrukaardgasleiding

In dit bestemmingsplan vindt uitsluitend een wijziging plaats van de functie van het gebouw. Er wordt in de verantwoording uitsluitend een kwalitatieve beschouwing gegeven van de effecten die worden veroorzaakt door de functiewijziging.

De PR contour van de olieleiding raakt net de buitenmuur van de binnenbaan. Het buitenterrein ligt deels over het leidingentracé.

Advies

Er is geen rapport opgesteld, wel is advies ingewonnen van Rotterdam Rijn pijpleiding, de gasunie en de brandweer. Deze adviezen hebben mondeling en via e-mail plaatsgevonden en hebben geleid tot een aanpassing van de plannen. Uit de Algemene VELIN voorwaarden voor grondroer- en overige activiteiten (*Versie 22 maart 2010*) zijn handelingen ter plaatse van de leiding niet toegestaan zonder overleg met de leidingbeheerder onder andere:

- wijzigen van maaiveldniveau;
- het aanbrengen van een gesloten verharding;
- het indrijven van voorwerpen in de grond {o.a. damwanden, (hei)palen, boorpalen en beschoeiing};
- het opslaan van grond en/of materialen;
- het plaatsen van diepwortelende beplanting of bomen;
- het belemmeren van de toegankelijkheid van het tracé;
- het oprichten van enig bouwwerk;
- het wijzigen van waterstandniveau;
- het aanbrengen van parallel liggende kabels.

Ook is het niet gewenst om een dijklichaam aan te brengen over het tracé. Hiervoor moet een zone van 5 meter rondom het tracé

van dergelijke ingrepen worden gevrijwaard om problemen met de leidingen te voorkomen.

De brandweer adviseert bordjes te laten plaatsen door de tracé beheerders zodat bij gebruik van het terrein duidelijk is waar de leidingen precies lopen en hier zodoende rekening mee wordt gehouden.

Plaatsgebonden Risico

Uit de risicokaart blijkt dat de PR contour het gebouw van de binnenbaan net raakt. Deze contour is vastgelegd op de plankaart, samen met de belemmeringenstrook van 5 meter die gevrijwaard moet worden van beplanting, graafwerkzaamheden en bebouwing. Hier wordt in de voorwaarden die gekoppeld zijn aan het bestemmingsplan rekening gehouden worden. Ook kan binnen deze strook geen dijklichaam aangebracht worden. De PR contour van de meest noordelijke olieleiding bedraagt 33m, de meest zuidelijke olieleiding 25m, de hogedrukaardgasleiding heeft geen PR-contour. Deze afstand laten zien dat het volledige buitenterrein in de PR contour ligt van de buisleiding. Doordat de vereniging De Meierijers bestaat uit ongeveer 45 leden, er kan hier dus gesproken worden van een beperkt kwetsbaar object. Een beperkt kwetsbaar object kan binnen een PR contour worden geprojecteerd.

Verantwoording Groepsrisico

Door de wijziging van voormalige stal in een binnenbaan voor de handboogvereniging kan gesteld worden dat er in het invloedsgebied van het leidingentracé een toename plaatsvindt van het groepsrisico, doordat er ongeveer 45 personen aanwezig zullen zijn binnen dit gebied. Het invloedsgebied van de meest noordelijke olieleiding (bepalende) bedraagt 43m, van de zuidelijke olieleiding 36m en het invloedsgebied van de hogedrukaardgasleiding bedraagt 75m. Het invloedsgebied van alle drie de leidingen ligt daarmee over het gehele plangebied.

Bij de verantwoording moet uitgegaan worden van de scenario's die kunnen optreden.

Bij een hogedrukaardgasleiding kan een incident optreden waarbij een explosie, flare (fakkel) of een flashfire gevolgd door een flare ontstaat. Welk effect optreedt is afhankelijk van het soort incident, de dikte van de leiding en de druk. Het gebied waar de sportactiviteiten buiten zijn gepland ligt binnen dit gebied. Het gebouw wat gebruikt gaat worden voor de binnenactiviteiten ligt op ongeveer 50m van de leiding en kan door de vlam aangestraald worden, waardoor mogelijk brand ontstaat.

Bij olieleidingen kan een plasbrand ontstaan. Het uitstromen van de olie is afhankelijk van de druk en het incident dat er plaatsvindt.

Het gebouw dat gebruikt wordt voor de binnenactiviteiten ligt voor de meest noordelijk leiding op ongeveer 30 meter en voor de meest zuidelijke olieleiding op ongeveer 45 meter.

Hierdoor kan een plasbrand ontstaan, zowel op het buitenterrein het gebouw bedoeld voor de binnenactiviteiten.

Maatregelen ter verbetering van de veiligheid langs de pijpleidingen.

Vanuit de gedachte dat een risico bestaat uit de kans maal het effect wordt het risico gereduceerd door de kans te en/of de effecten te verkleinen. In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de mogelijkheden voor het

verkleinen van de kans en aan de mogelijkheden voor het verkleinen van de effecten.

Voor leidingen is het mogelijk de kans op beschadigen te verkleinen door goede afspraken te maken met gebruikers van de grond boven de leiding en door de leidingen goed te markeren.

De gebruikers worden middels een brief op de hoogte gesteld van de leidingen en de voorwaarden die er zijn ter voorkoming van eventuele calamiteiten.

Zelfredzaamheid

Er wordt van uit gegaan dat de leden van de handboogvereniging over het algemeen zelfredzaam zijn. De zelfredzaamheid geeft aan in welke mate de aanwezigen in staat zijn om zich op eigen kracht in veiligheid te brengen. Daarnaast is het van belang dat degene die aanwezig zijn in het gebied kennis hebben van de mogelijkheid dat hier een incident kan optreden met de leidingen en hierdoor adequaat kunnen reageren. De gebruikers worden middels een brief op de hoogte gesteld.

Beheersbaarheid/bestrijdbaarheid

Het beschikbaar hebben van voldoende bluswater is voor het bestrijden van de brandrisico's van bijzonder belang. De benodigde hoeveelheid bluswater is afhankelijk van het risico en het mogelijke scenario. De blusvoorzieningen zullen in overleg met de brandweer worden uitgewerkt.

De gemeente Tilburg en de Veiligheidsregio Midden -en West-Brabant zijn ingericht om tijdig de benodigde hulpverleningscapaciteit te leveren en zijn voldoende toegerust op de hulpvraag zoals beschreven in het Regionaal Beheersplan.

Conclusie

- Er is sprake van een toename van het risico door de aanwezigheid van de leden van handboogverenigingen, bij een calamiteit kunnen hierdoor 45 personen meer het slachtoffer worden dan voorheen.
- De buitenactiviteiten liggen binnen de PR contour van de buisleidingen.
- De personen die in het invloedsgebied en binnen de PR contour van de buisleidingen aanwezig zijn, zijn over het algemeen zelfredzame personen.
- Er zijn in het plangebied voldoende wegen afwaarts van de bron aanwezig.
- Er wordt in overleg met de brandweer gekeken naar blusvoorzieningen.
- De leden van de handboogvereniging worden op de hoogte gesteld van de risico's van de buisleidingen op het terrein.

Met vriendelijke groet,

Chris Vleer